
Úttekt á íslensku skattkerfi

SJÁLFSTÆÐ VERKEFNISSTJÓRN
Samráðsvettvangs um aukna hagsæld

Inngangur

1. Almennir skattar
2. Umhverfis- og auðlindagjöld
3. Skattskil og eftirlit

Hver er tilgangur Samráðsvettvangsins?

1

Skapa gagnsæja og heildstæða samantekt á leiðum til að auka langtímahagvöxt á Íslandi

2

Stuðla að uppbyggilegri og málefnalegri umræðu um langtímastefnu í efnahagsmálum

3

Meta hversu breið samstaða geti náðst um grunnmynd að framtíðaráætlun til aukinnar hagsældar

Sterkar forsendur voru fyrir því að ráðast í úttekt á skattkerfinu á vegum Samráðsvettvangsins

Eyða í fyrri umfjöllun

- **Eyða var til staðar** í tillögum verkefnisstjórnar SRV um aukinn hagvöxt
- Tillögur um opinbera þjónustu miðuðu **einungis við rekstur** – ekki fjármögnun

Mikil áhrif á lífskjör

- Ríflega **4 af hverjum 10 krónum** renna til hins opinbera í formi skatta
- Hagkvæmni slíkrar innheimtu hefur **umtalsverð áhrif á hegðun og lífskjör**

Tækifæri til umbóta

- Alþjóðlegar stofnanir hafa gert **umfangsmiklar úttektir** á skattkerfinu
- Þar eru **lagðar til fjölmargar umbætur** og bent á atriði sem betur mættu fara

Verkefnisstjórn vann út frá skilgreindum markmiðum Samráðsvettvangsins

Markmið fyrir endurskoðun skattkerfisins

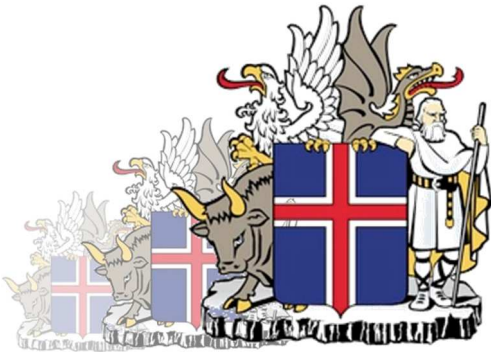
Skattkerfið...

- 1 Afli nægjanlegra tekna fyrir samneyslu
- 2 Sé einfalt og gagnsætt (lágmarki kostnað og undanskot)
- 3 Sé skilvirkt (skapi rétta hvata)
- 4 Sé fyrirsjáanlegt og stöðugt
- 5 Sé samkeppnishæft (einkum gagnvart kvikum stofnum)
- 6 Styðji við hagstjórn (sé sveiflujafnandi)

Þrátt fyrir þessi markmið veita tillögurnar áfram fullt svigrúm fyrir breytileg samfélagsleg markmið löggjafans

Umfang hins opinbera

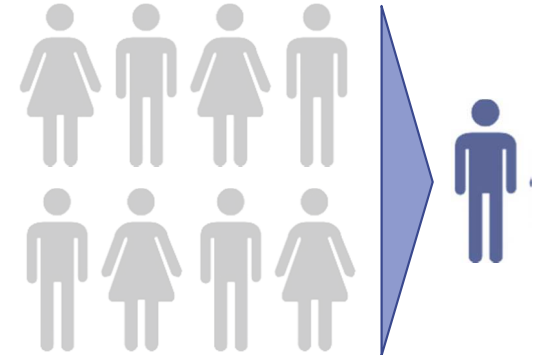
- Ekki var tekin afstaða til **umfangs samneyslunnar**
- Miðað var að því að finna **hagkvæmustu leiðina** til að fjármagna ákveðið umfang samneyslu eftir vilja löggjafans

Tekjujöfnun

- Ekki var heldur tekin afstaða til **umfangs tekjujöfnunar**
- Leitast var við að finna **hagkvæmustu leiðina** til að auka eða draga úr tekjudreifingu

Stuðningur

- Ekki var tekin afstaða til **sértæks stuðnings við ákveðna hópa eða aðila**
- Leitað var **hagkvæmasta fyrirkomulags opinbers stuðnings** við ákveðna hópa eða aðila

Mikið fyrirliggjandi efni var til staðar en heildrænt yfirlit um tillögur til umbóta skorti

Flókið og stundum óaðgengilegt efni ...

... tekið saman í aðgengilega heildarmynd

Samráðsvettvangur um leið Íslands til aukinnar hagsældar

SAMRÁÐSVETTANGUR UM AUKNA HAGSÆLD
Iceland Growth Forum

- Yfirlit yfir aðgerðir auk mats á áhrifum og tengingum innbyrðis
- Aðgerðaplan með næstu skrefum

Litið til heildarhagsmuna við tillögugerðina en ekki hagsmuna einstakra aðila

Kíkjum út ...

... og horfum á heildina

Helstu einkenni hagkvæmra skattkerfa voru höfð að leiðarljósi við mótun tillagnanna

Skattkerfið taki mið af einstaklingum

- Skattheimta á að taka tillit til getu einstaklings til að afla tekna
- Jafnframt á að taka tillit til stöðu einstaklingsins að öðru leyti (t.d. fjölda barna í heimili og örorku)

Skattstofnar skattlagðir út frá eðli sínu

- Kvikir skattstofnar eins og fjármagnstekjur eru skattlagðir í minna mæli en stöðugri skattstofnar eins og launatekjur
- Það er gert til að tryggja samkeppnishæfni skattkerfisins

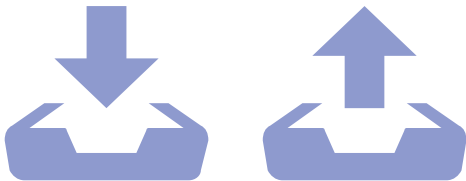

Skattar bjagi hegðun í sem minnstum mæli

- Skattar geta leiðrétt óæskilega hegðun, til dæmis mengun
- Þá geta auðlindagjöld verið æskilegri en aðrir skattar ef umfang þeirra hefur lítil áhrif á hegðun

Tillögunum er skipt í þrjá kafla eftir eðli þeirra

1. Almennir skattar

Aukin skilvirkni og
hagkvæmni í
skattkerfinu almennt

10 tillögur

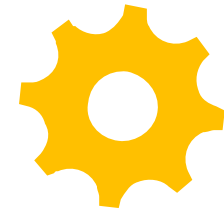
2. Umhverfis- og auðlindagjöld

Skilvirkari gjaldheimta
í auðlinda- og
umhverfismálum

5 tillögur

3. Skattskil og eftirlit

Einfaldari skattskil
og hagkvæmara
eftirlit

11 tillögur

Samtals 26 tillögur

Inngangur

1. Almennir skattar

2. Umhverfis- og auðlindagjöld

3. Skattskil og eftirlit

Lagðar eru fram tíu tillögur um bætta almenna skatta

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	1 Einstaklingsframtöl	▪ Allir telji fram sem einstaklingar
	2 Barnabætur	▪ Barnabætur fylgi barni
	3 Vaxtabætur	▪ Vaxtabætur lagðar niður
	4 Skattþrep	▪ Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	5 Virðisaukaskattur	▪ Fækkun undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	6 Fjármagnstekjuskattur	▪ Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar
Rekstur	7 Tryggingagjald	▪ Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	8 Þunn eiginfjármögnun	▪ Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	9 Eftirgjöf skulda	▪ Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	10 Samlagshlutafélög	▪ Samræma skattlagningu við önnur félagiform

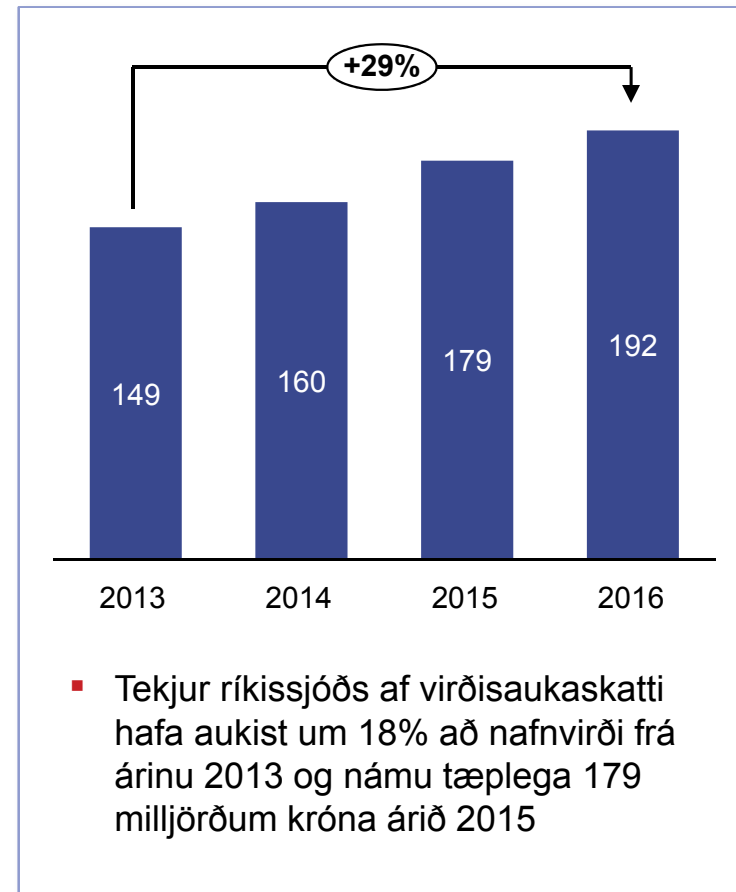
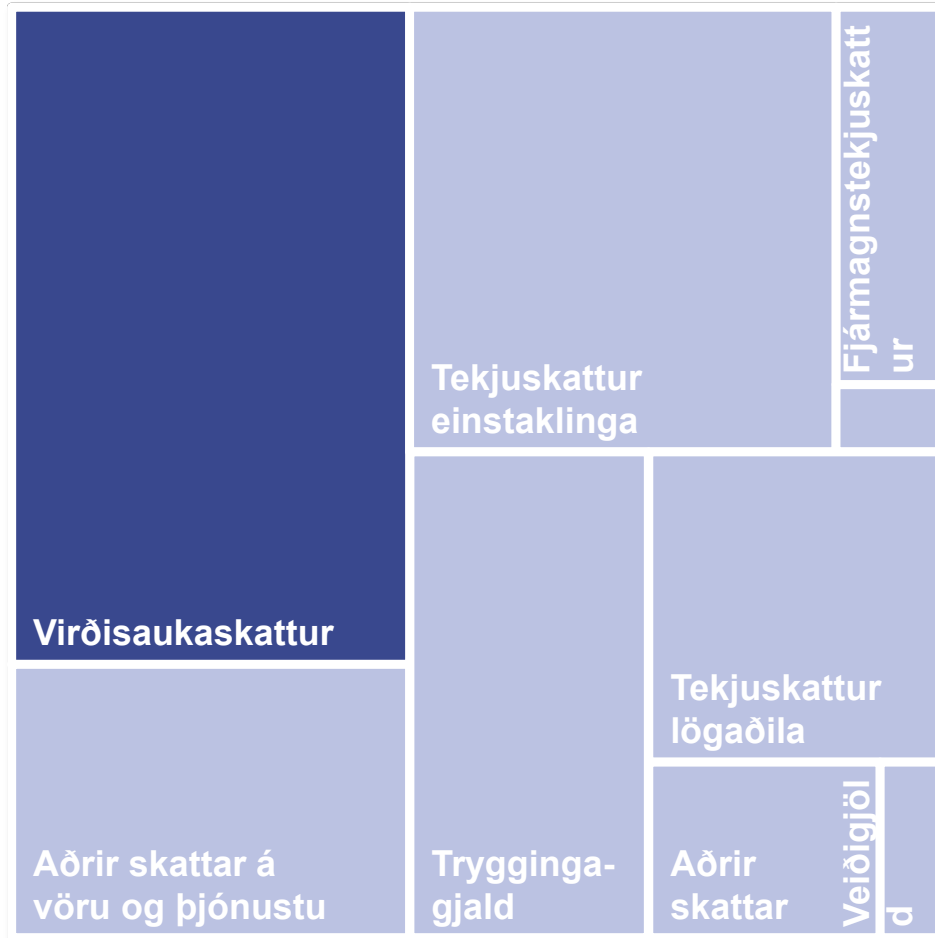
Lagðar eru fram tíu tillögur um bættu almenna skatta

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	1 Einstaklingsframtöl	▪ Allir telji fram sem einstaklingar
	2 Barnabætur	▪ Barnabætur fylgi barni
	3 Vaxtabætur	▪ Vaxtabætur lagðar niður
	4 Skattþrep	▪ Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	5 Virðisaukaskattur	▪ Fækkun undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	6 Fjármagnstekjuskattur	▪ Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar
Rekstur	7 Tryggingagjald	▪ Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	8 Þunn eiginfjármögnun	▪ Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	9 Eftirgjöf skulda	▪ Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	10 Samlagshlutafélög	▪ Samræma skattlagningu við önnur félagaform

Lagt til að hafa eitt þrep virðisaukaskatts

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

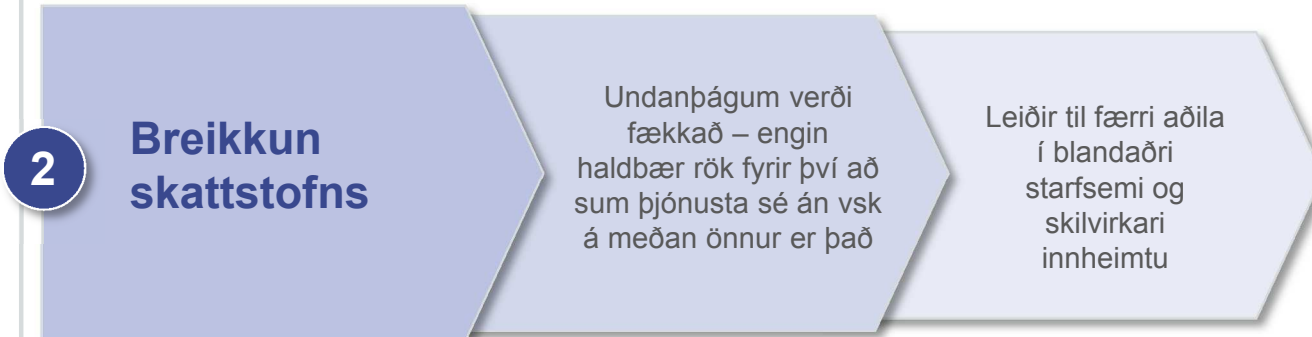
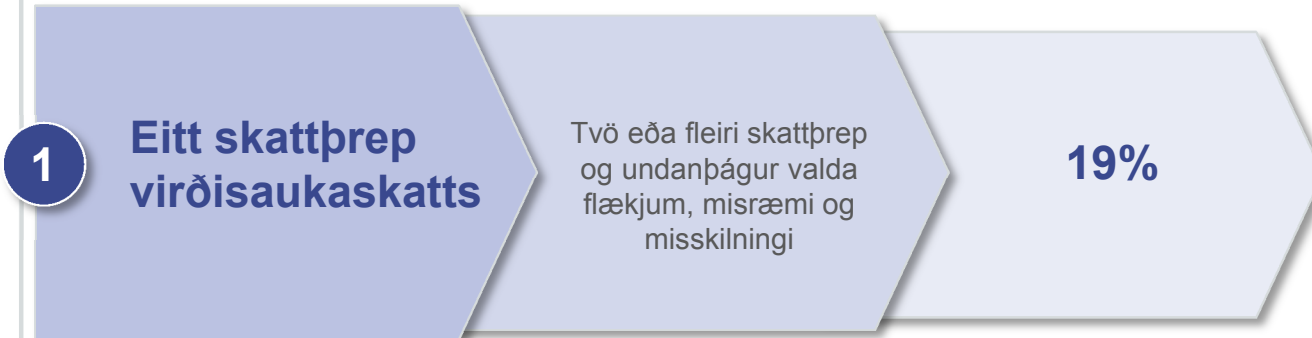

Tekið verði upp eitt skattþrep virðisaukaskatts og skattstofn breikkaður til að auka gagnsæi og bæta skil

Virðisaukaskattur stendur undir um 200 m.a. króna af samneyslunni

Margþrepa kerfi kallar á misskilning á gildandi reglum – leki á milli skattþrepa og ójafnræði –

Færri undanþágur og þrep leiða til gagnsæis og bætts skilnings á skattkerfinu.

Vænt áhrif

- Betri skil og einfaldari
- Gagnsæi

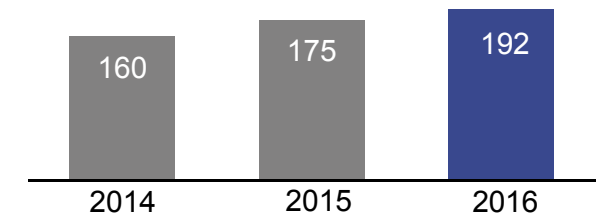
Skref í innleiðingu

- Breyting á lögum nr. 50/1988

Helstu hagsmunaaðilar

- Ríkissjóður
- Skattskyldir aðilar

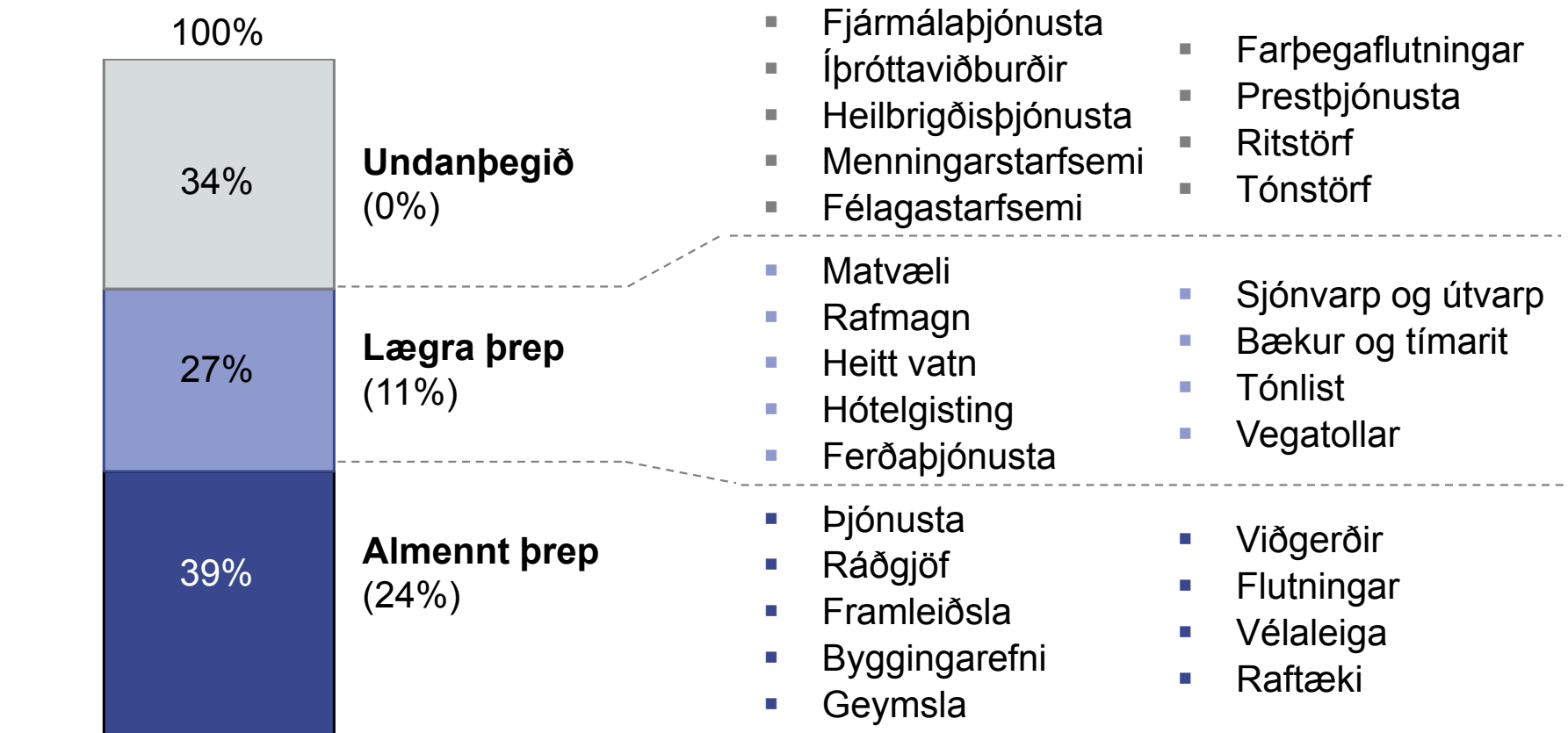
Tekjur af VSK á ári 2014-2016

Virðisaukaskatturinn í dag einkennist af mismunun og undanþágum

Útgjöld heimila eftir virðisaukaskattsskyldu (2010-2012)¹

¹ Miðað er við nýjustu rannsókn Hagstofu Íslands á útgjöldum íslenskra heimila (2010-2012)

Þetta fyrirkomulag skapar velferðartap, flækjustig og hvata til undanskota

Velferðartap

- Virðisaukaskattur **dregur úr seldu magni** þeirra vara og þjónustu sem sæta skattlagningu
- Þessi áhrif kallast **velferðartap** (e. *deadweight loss*) og vaxa sífellt hraðar eftir því sem gjaldhlutfallið hækkar
- Þess vegna er best fyrir heildarvelferð að virðisaukaskattur hafi **breiðan skattstofn** og gjaldhlutfallið sé sem lægst¹

Flækjustig og undanskot

- Misjöfn gjaldhlutföll fyrir vörur og þjónustu sem eru veittar af sama aðila skapa **flækjustig** þegar kemur að álagningu, skattskilum og eftirliti
- Ef ákveðnir hlutar starfsemi eru skattlagðir í lægri þrepum myndast hvati til að **auka álagningu** fyrir þá þætti en draga úr álagningu fyrir aðra þætti
- Misræmið bjagar því heilbrigða verðmyndun og **leiðir til undanskota**

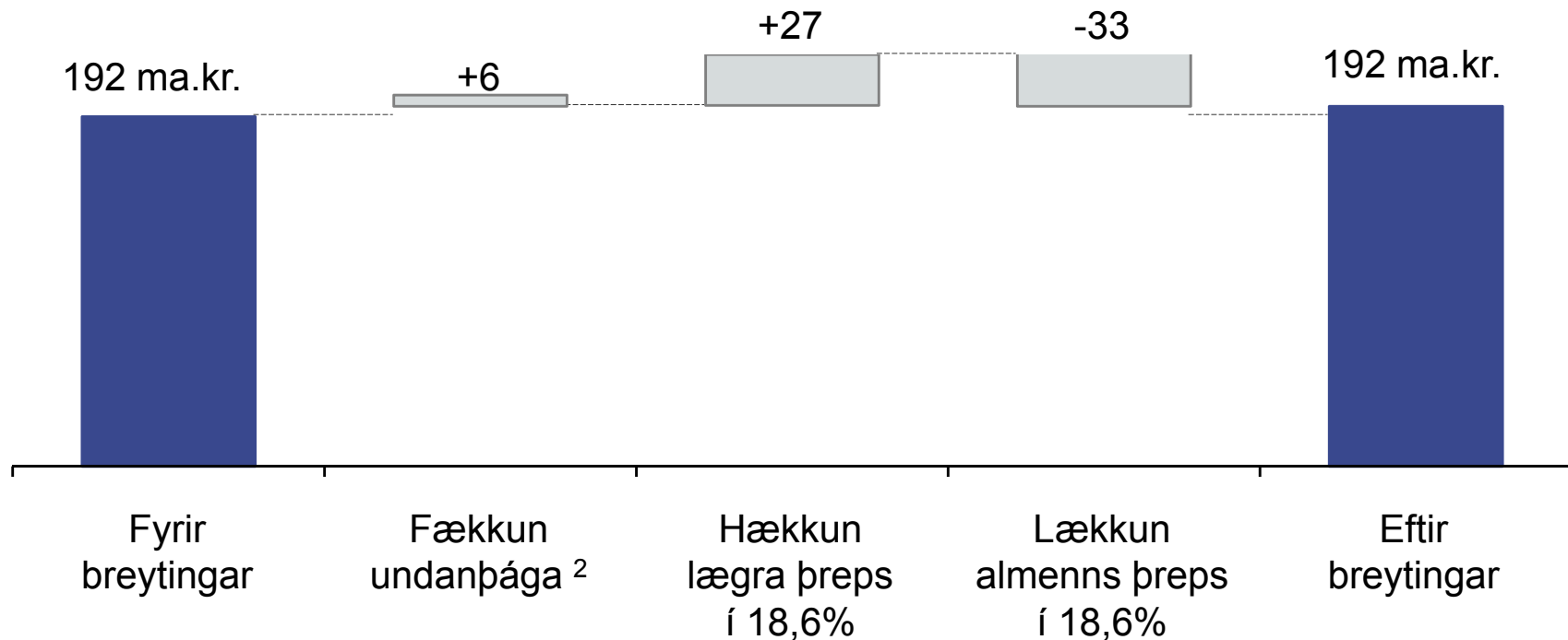
¹ Sjá OECD (2010), „Choosing a Broad Base – Low Rate Approach to Taxation“

Með fækkun undanþága og sameiningu þrepa mætti lækka almenna þrepið umtalsvert án skerðingar tekna

Miðað við að halda tekjum ríkissjóðs óbreyttum gæti virðisaukaskattur orðið eitt þrep í 18,6%

Tekjur ríkissjóðs í milljörðum króna miðað við fjárlög 2016¹

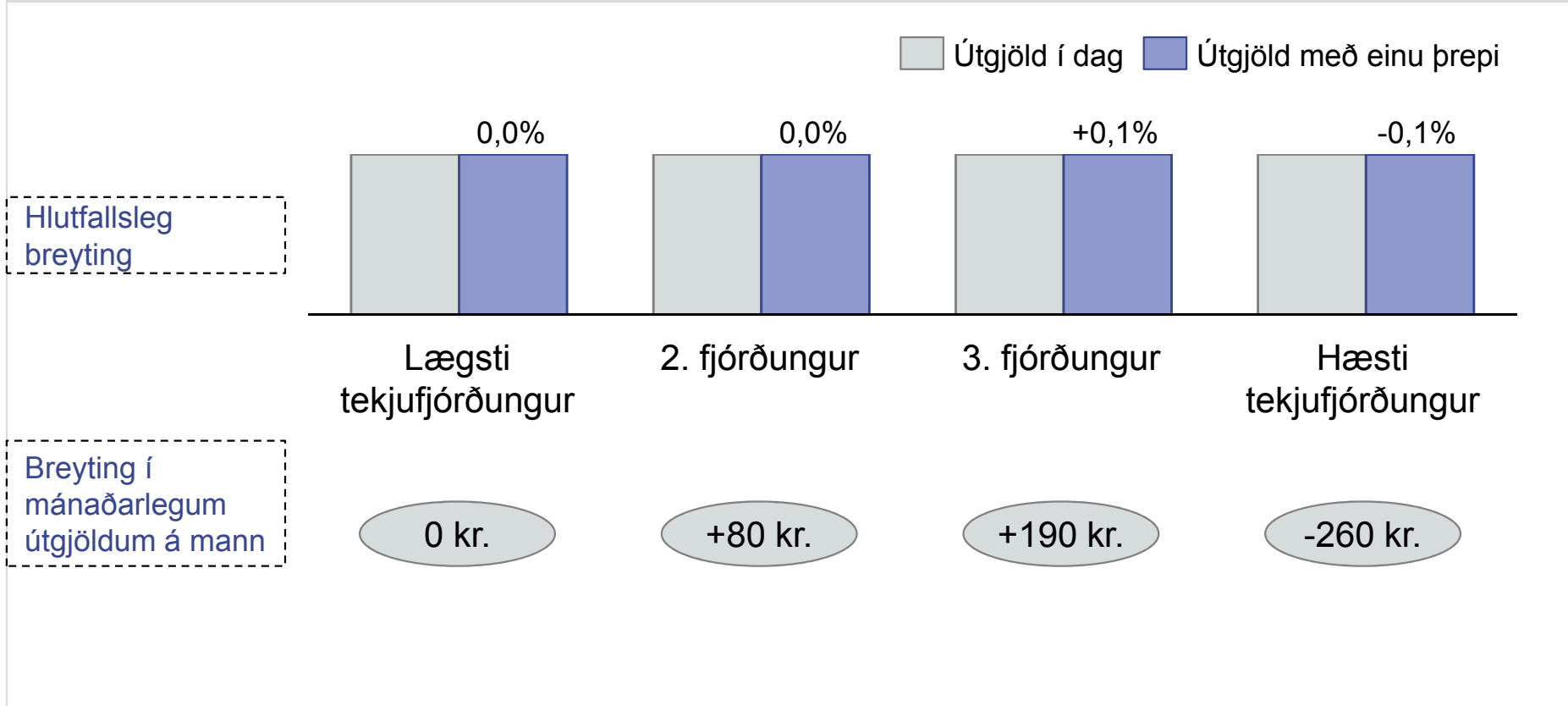
1 Áætlun verkefnisstjórnar byggð á nýjustu rannsókn Hagstofu Íslands á útgjöldum íslenskra heimila (2010-2012). Ekki er gert fyrir magnbreytingaráhrifum vegna nýrra gjaldhlutfalla.

2 Ekki er gert ráð fyrir auknum skatttekjum vegna fjármálaþjónustu, heilbrigðisþjónustu, menntunar, félagslegrar þjónustu eða greiddrar/reiknaðrar húsaleigu.

Áhrif breytinganna væru hverfandi óháð tekjum

Áhrif eins þreps virðisaukaskatts á útgjöld heimila¹

¹ Áætlun verkefnisstjórnar er byggð á nýjustu rannsókn Hagstofu Íslands á útgjöldum íslenskra heimila (2010-2012). Ekki er gert fyrir magnbreytingaráhrifum vegna nýrra gjaldhlutfalla. Þar sem ekki er gert ráð fyrir auknum skatttekjum vegna fjármálaþjónustu, heilbrigðisþjónustu, menntunar og félagslegrar þjónustu er ekki heldur gert ráð fyrir hækkun útgjalda vegna breytinga á þessum flokkum. Þá er ekki gert ráð fyrir að reiknuð eða greidd húsaleiga beri virðisaukaskatt.

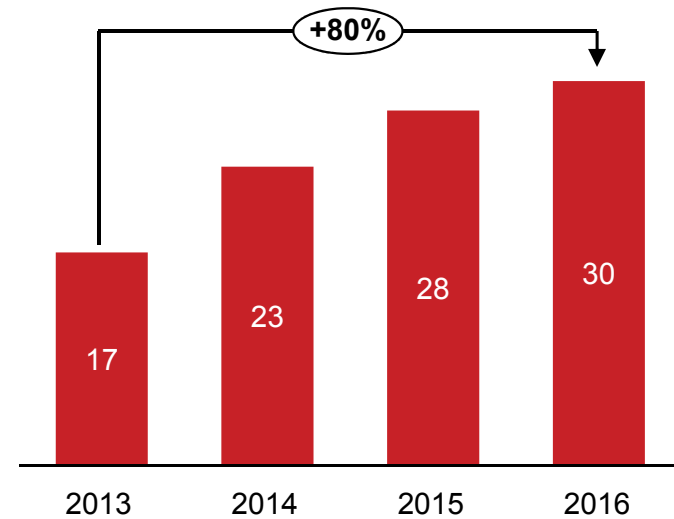
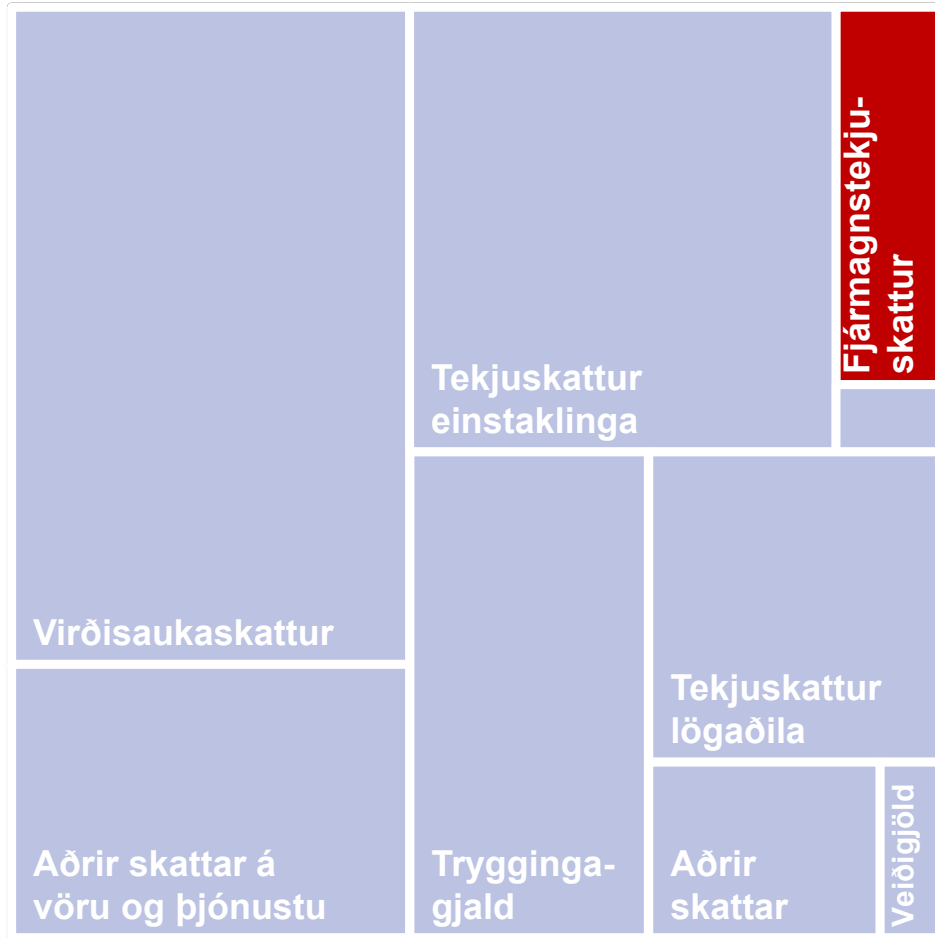
Við leggjum fram tíu tillögur um bætta almenna skatta

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Vinna	① Einstaklingsframtöl	▪ Allir telji fram sem einstaklingar
	② Barnabætur	▪ Barnabætur fylgi barni
	③ Vaxtabætur	▪ Vaxtabætur lagðar niður
	④ Skattþrep	▪ Ný skattþrep og persónuafsláttur
Neysla	⑤ Virðisaukaskattur	▪ Fækkun undanþága og sameining þrepa
Sparnaður	⑥ Fjármagnstekjuskattur	▪ Raunávöxtun skattlögð í stað nafnávöxtunar
Rekstur	⑦ Tryggingagjald	▪ Sveiflujöfnun tryggingagjalds
	⑧ Þunn eiginfjármögnun	▪ Frádráttur vaxtagjalda takmarkaður
	⑨ Eftirgjöf skulda	▪ Eftirgjöf skulda myndi ekki skattskyldu
	⑩ Samlagshlutafélög	▪ Samræma skattlagningu við önnur félagiform

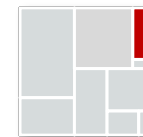
Fjármagnstekjuskattur verði lagður á raunvexti en ekki nafnvexti eins og kerfið er í dag

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

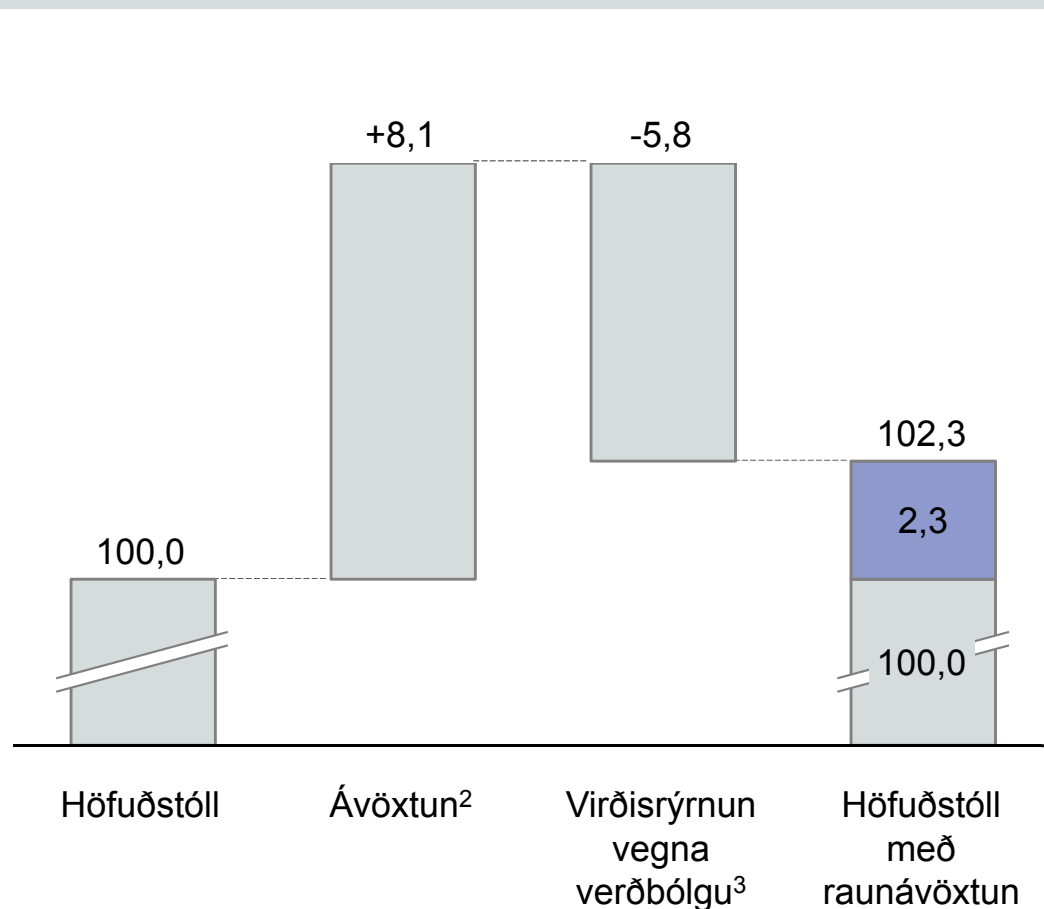

- Tekjur af fjármagnstekjuskatti hafa aukist um 80% að nafnvirði frá árinu 2013 og námu tæplega 28 milljörðum króna árið 2015

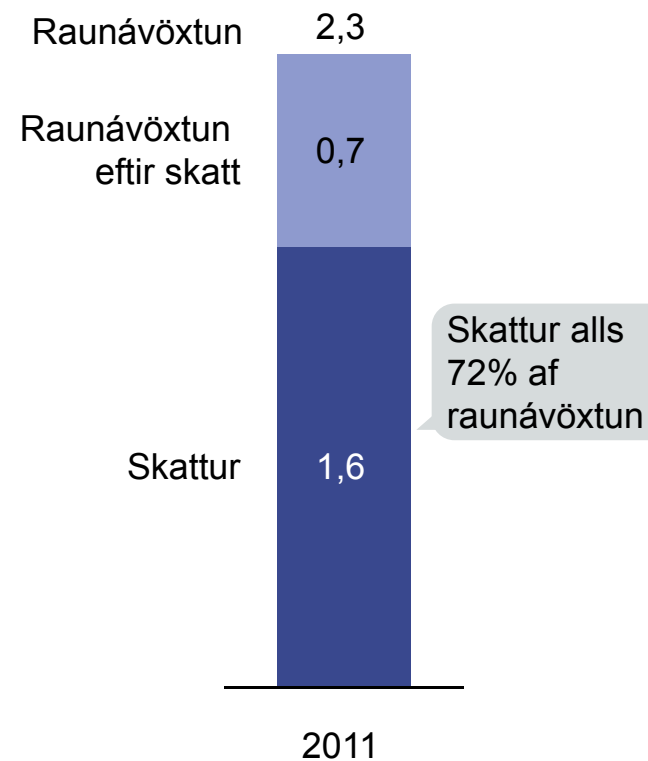
Skattar á fjármagnstekjur taka ekki tillit til verðbólgu og leggjast því með þungum hætti á sparnað

Eiginlegur fjármagnstekjuskattur fyrir áhættulausar fjárfestingar (%)¹

Áhrif skattlagningar raunávöxtunar

1 Hlutfallsleg skattbyrði af raunávöxtun (nafnávöxtun leiðrétt fyrir verðlagsbreytingum). Ekki tekið tillit til skattfrelsis fyrstu 125 þús vaxtatekna

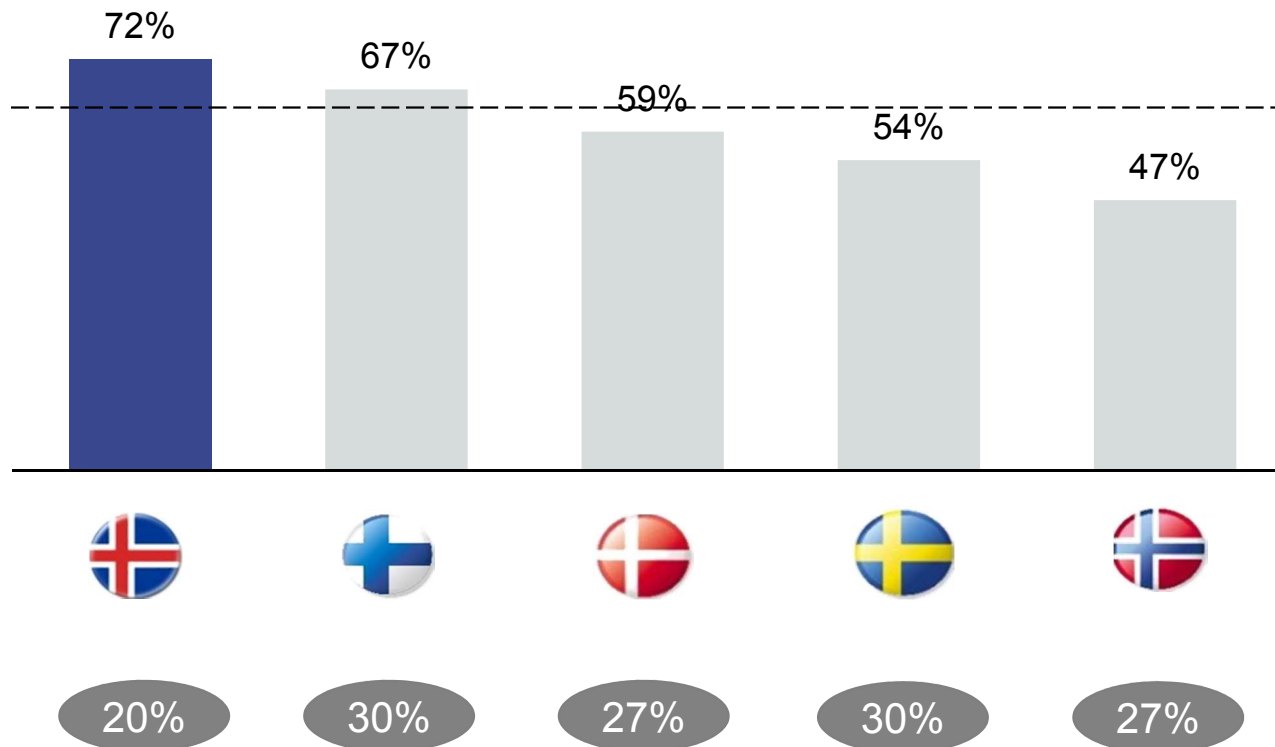
2 Gert er ráð fyrir að ávöxtun áhættulausrar fjárfestingar sé jöfn meðalvaxtastigi frá aldamótum (8,1% á Íslandi)

3 Gert er ráð fyrir að verðbólga sé jöfn meðalverðbólga frá aldamótum (5,8% á Íslandi)

Skattar á fjármagnstekjur taka ekki tillit til verðbólgu og leggjast því með þungum hætti á sparnað

Samanburður á eiginlegum fjármagnstekjuskatti fyrir áhættulausar fjárfestingar (%)¹

Þrátt fyrir að skattur á nafnávöxtun sé lægstur – er eiginlegur skattur hæstur á Íslandi
Skattur á raunávöxtun er hærri enda þótt skattur á nafnávöxtun sé lægri vegna almennt hærri verðbólgu á Íslandi

Skattur á nafnávöxtun

1 Hlutfallsleg skattbyrði af raunávöxtun (nafnávöxtun leiðrétt fyrir verðlagsbreytingum)

2 Gert er ráð fyrir að ávöxtun áhættulausrar fjárfestingar sé jöfn meðalvaxtastigi frá aldamótum (8,1% á Íslandi)

3 Gert er ráð fyrir að verðbólga sé jöfn meðalverðbólgu frá aldamótum (5,8% á Íslandi)

Inngangur

1. Almennir skattar

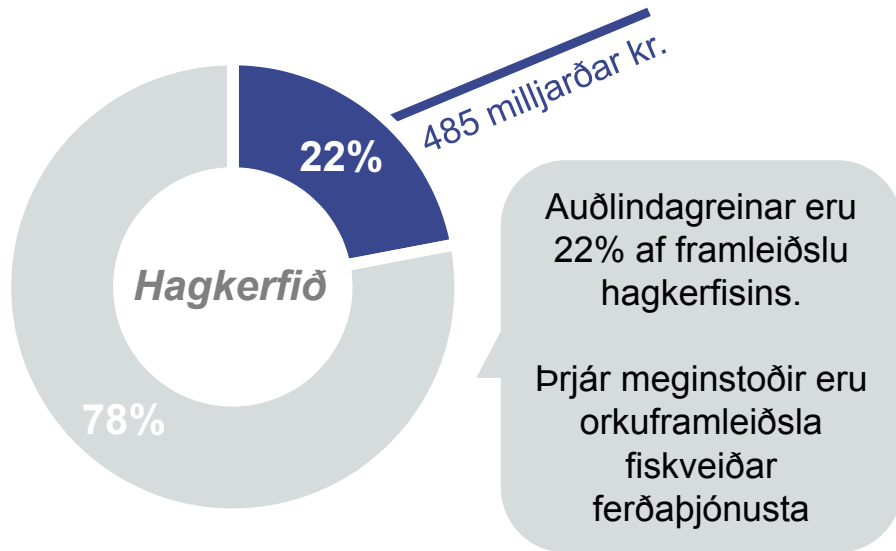
2. Umhverfis- og auðlindagjöld

3. Skattskil og eftirlit

Auðlindanýting er undirstaða verðmætasköpunar í hagkerfinu og gjald fyrir nýtingu er hagkvæm tekjuöflun

Auðlindageirinn í tölum á árinu 2015

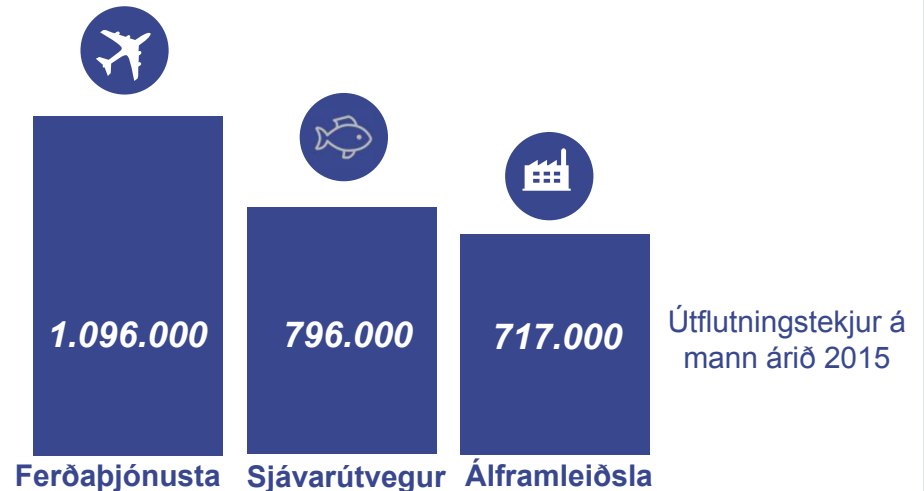

	Alls
Fjöldi starfa	183.700
Fjármagn (ma.kr.)	3.200
Útflutningur (ma.kr.)	1.177

Skatttekjur af auðlindum pr. íbúa í Noregi og Íslandi

	Alls	Orka	Fiskveiðar	Olía
🇳🇴	416.400 kr.	12.400 kr.	0	404.000 kr.
🇮🇸	23.000 kr.	0	23.000 kr.	0

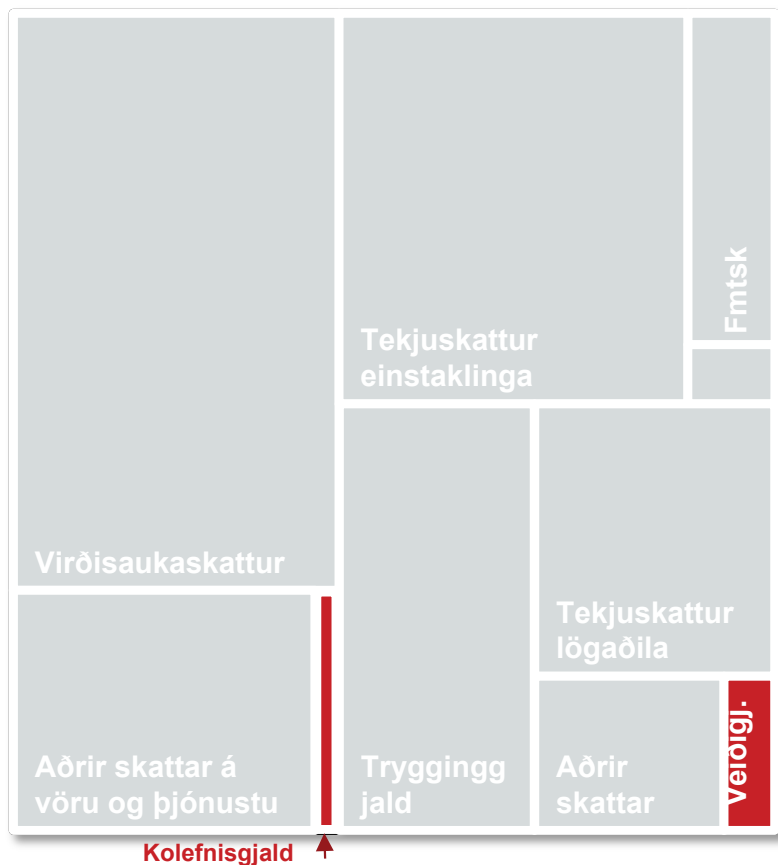
Ísland er mjög ríkt af auðlindum

- Vegna takmarkaðs magns auðlinda þarf arðsemi að aukast í öllum auðlindageirnum á komandi árum
- Gjöld fyrir nýtingu sem endurspeglar umframhagnað eða auðlindarentu eru hagkvæm tekjuöflun

Lagt til að umhverfis- og auðlindgjöld verði aukin og tekjum verði varið til að lækka skatta

Auðlindagjöld 1,7% af skatttekjum 2016

Aukið umfang gjalda nýtt til að lækka aðra skatta

Auknar 10 ma.kr. tekjur af umhverfis- og auðlindagjöldum mætti nýta til að:

- Auðlindagjöld eiga að **endurspeglar arðsemi nýtingar**. Arðsemi er best tryggð ef **langtímahagsmunir** nýtingaraðilans og samfélagsins fara saman
- Umhverfisskattar eiga að endurspeglar **kostnað samfélagsins** af umhverfisskaða og hvetja til **hagræðingar** sem dregur úr umhverfisskaða

Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

<u>Flokkur</u>	<u>Tillaga</u>	<u>Lýsing</u>
Ferðapjónusta	1 Bílastæðagjöld	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
Sjávarútvegur	2 Gistináttaskattur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Orkuframleiðsla	3 Veiðigjöld	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	4 Orkuskattar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Langtímasamningar innleiddir
	5 Kolefnisgjald	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hækkun kolefnisgjalds

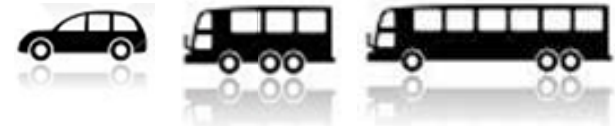
Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Ferðapjónusta	1 Bílastæðagjöld	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2 Gistináttaskattur	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	3 Veiðigjöld	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	4 Orkuskipti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5 Kolefnisgjald	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hækkun kolefnisgjalds

Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð

Eigendum lands verði auðveldað að leggja á bílastæðagjöld til að afla tekna til uppbyggingar og aðgangsstýringar

- **Grunnforsenda er að um markaðslaun sé að ræða – heppilegt að tekjuöflun sé beint fall af aðsókn fyrir stærstu ferðamannastaða**
- Enginn er neyddur til þátttöku – viðskiptaleg ákvörðun hvers landeiganda
- Sjálfsprottin laun þar sem þátttakendur gangast undir að hlíta ákveðnum stofnsamþykktum sem t.d. mæla fyrir um gjaldskrá og þjónustu á staðnum
- **Útfært í reglugerð og með breytingu á umferðalögum**
- Eftirspurn einstakra staða er fall af heildareftirspurn eftir landinu. Hlutinn hagnast á sterkri heild - mælt með tekjuskiptingu á milli landeigenda og framkvæmdasjóðs ferðamannastaða
- Ekki má skilyrða nýtingu fjármuna fyrirfram – arður af eigninni og aðgangsstýring eru rót áskorunarinnar
- Hagkvæm og skilvirk leið til gjalddöku sem lágmarkar þjögum

Ferðamenn greiða stöðugjald á ferðamannastað

Valkvæðni til þátttöku er grunnforsenda

- Þeir sem telja hag sínum betur borgið utan verkefnisins öðlast umsóknarrétt um útdelingu úr framkvæmdasjóði ferðamannastaða – enginn er neyddur til þátttöku
- Þeir sem innheimta bílastæðagjöld fyrirgera hins vegar rétti sínum til umsókna í framkvæmdasjóð ferðamannastaða

Alþekkt lausn um allan heim – engin skerðing á upplifun vegna eftirlits – mannlausar bifreiðar eru andlag eftirlits

Engar breytingar á upplifun gesta á ferðamannastöðum, ekkert eftirlit á stöðunum sjálfum og engin íþyngjandi afskipti við ferðamenn með beinum hætti.

- Sérlausnir fyrir stórnotendur að fyrirmynd veglykils í Hvalfjarðargöng
- Engin hlið, engar girðingar og rútufarþegar verða ekki varir við gjaldtökuna
- Þjónustufulltrúar aðstoða gesti og sinna eftirliti á bílastæðum

Bílastæðagjöld eru reglan en ekki undantekning við fjölfarna ferðamannastaði alls staðar um hinn vestræna heim

- Verulegir tekjumöguleikar - gjaldflokkar fara eftir stærð bifreiða

Gistináttaskattur hækkaður

Gistináttaskattur er vel þekktur skattur alþjóðlega en of lágur héraendis til að teljast tekjuöflun

Fjárhæð hækkar verulega

- Föst fjárhæð pr. nótt
- Skattstofninn **gistináttaeining** felld niður
- Of margir skattskyldir aðilar í dag

Hvert rennur fjárhæðin?

- **Stærstur hluti renni til þess sveitarfélags** þar sem skatturinn myndast og hluti til **Framkvæmdasjóðs ferðamála**
- Sveitarfélög njóta í dag ekki ávinnings af fjölgun ferðamanna en umtalsverður kostnaður fellur á þau

Virðisaukaskattsskil

- Virðisaukaskattsskyldum aðilum áfram skylt að skila skattinum
- **Gistináttaskatturinn ekki stofn** til útreiknings VSK
- Einfalda þarf virðisaukaskattsskil
- **Undanþága** veitt vegna **tjaldstæða**

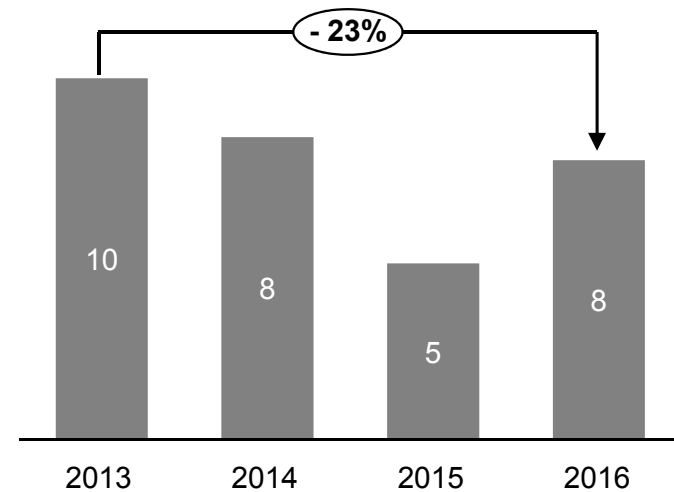
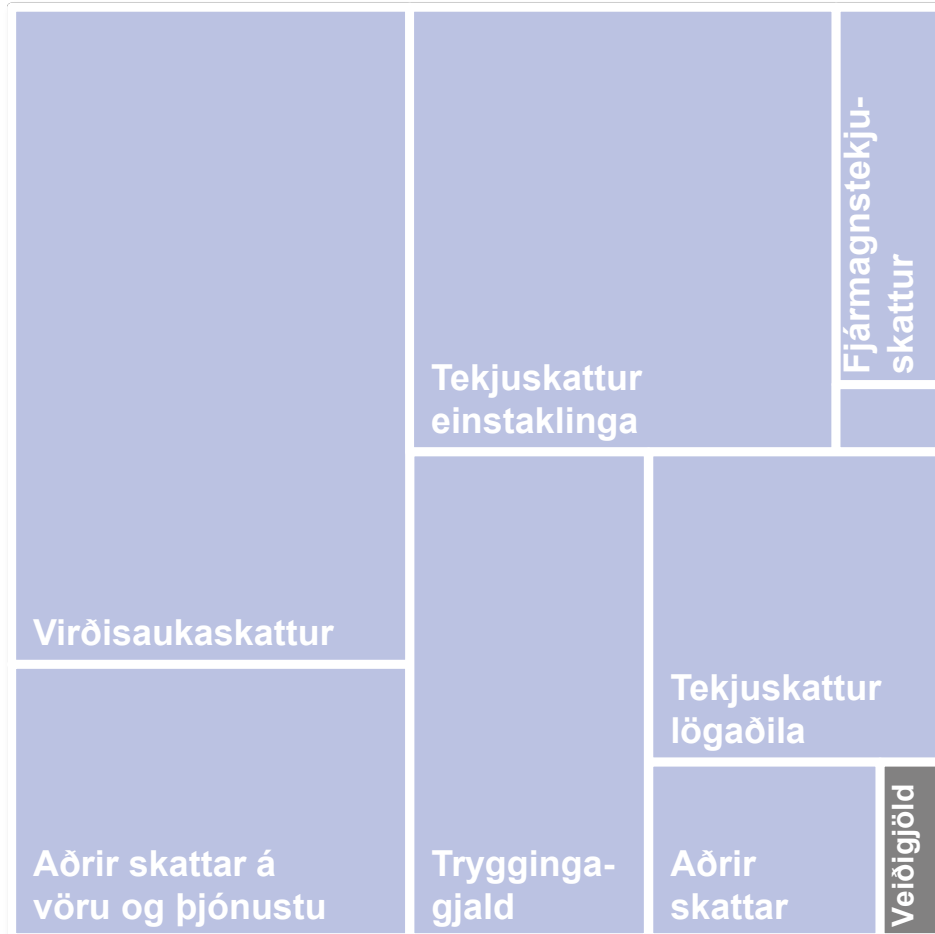
Lagðar eru fram fimm tillögur um bætt umhverfis- og auðlindagjöld

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Ferðaþjónusta	1 Bílastæðagjöld	▪ Innheimta bílastæðagjalda auðvelduð
	2 Gistináttaskattur	▪ Gistináttaskatti breytt og hann hækkaður
Sjávarútvegur	3 Veiðigjöld	▪ Langtímasamningar innleiddir
Orkuframleiðsla	4 Orkuskattar	▪ Langtímasamningar innleiddir
Umhverfi	5 Kolefnisgjald	▪ Hækkun kolefnisgjalds

Veiðigjöld skapa umtalsverðar tekjur en hafa verið háð tíðum breytingum

Skipting skatttekna m.v. fjárlög 2016

- Tekjur ríkissjóðs af veiðigjaldi hafa lækkað um 23% að nafnvirði frá árinu 2013 og námu tæplega 5 milljörðum króna árið 2015

Fyrirkomulag nýtingarréttar og gjaldtöku á að byggja á sömu málefnalegu rökum óháð tegund auðlinda

Sambærilegar forsendur og í orkugeiranum

Langtímasamningar sem tryggja **fyrirsjáanleika** og stöðug **rekstrarskilyrði**

Gjaldtaka sem **endurspeglar afkomu** í veiðum

Mögulegt að **innheimta leigu** með því að hluti árlegrar úthlutunar **aflamarks** sé haldið eftir

Nýtt fyrirkomulag samstíga innleiðingu langtímasamninga til að tryggja hagkvæmni og skapa sátt og stöðugleika

Núverandi kerfi

Tillaga verkefnisstjórnar

Nýtingarréttur

- Úthlutun aflamarks til þess tíma sem óbreytt kerfi er við lýði
- Háð verulegri pólitískri óvissu til lengri sem skemmri tíma

- Einkaréttarlegir nýtingarsamningar með föstum gildistíma og að fullu framseljanlegir

Gjaldtaka

- Gjald háð gömlum tölum um áætlaða meðalafkomu allrar útgerðar og vinnslu
- Tekur hvorki tillit til skammtímabreytinga í rekstrarskilyrðum né stofnþróun
- Umfang gjaldtöku háð pólitískri óvissu og þrýstingi vegna hagsmunagæslu
- Mikil hætta á ósanngjarnri og óskilvirkri gjaldtöku

- Gjald felst í að hluta aflamarks, þ.e. þess magns sem veiða má á hverju ári, haldið eftir og leigt út á markaði
- Verð endurspeglar afkomu og skammtímapróun að fullu
- Gjald ákvarðað á markaðsforsendum og byggir á aflabrogðum og verði á sama fiskveiðiári
- Umfang gjaldtöku einungis háð þróun í arðsemi útgerðar

Takast þarf á við galla við sölu aflamarks í tegundum þar sem ekki eru til forsendur samkeppnismarkaðar

Inngangur

1. Almennir skattar

2. Umhverfis- og auðlindagjöld

3. Skattskil og eftirlit

Við leggjum til einfaldari skattskil og hagkvæmara eftirlit

Skattskil

- Áhersla á að gera almenna framkvæmd enn einfaldari og auka málshraða
- Með fækkun margra en smárra viðfangsefna verður í ríkari mæli hægt að takast á við stóru viðfangsefnin þar sem um hærri fjárhæðir er að ræða
- Þannig skapast færi á að einbeita sér að þeim málum sem þarfnast skoðunar og skipta mestu máli

Eftirlit

- Allt eftirlit og síðari skoðun á skattframtölum og öðrum skýrslum byggi á málefnalegum og hlutlægum aðferðum
- Allar aðferðafræðilegar kröfur séu uppfylltar
- Kröfum um hlutlægni og jafnræði alltaf mætt

Við leggjum fram ellefu tillögur um bætt skattskil og eftirlit

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Skattskil	1 Fækka innheimtudögum	▪ Innheimtudögum fækkað úr 269 í 12
	2 Þögn sama og samþykki	▪ Skattframtal teljist sjálfkrafa samþykkt
	3 Leiðréttingarbeiðnir	▪ Afgreiðsla leiðréttingarbeiðna einfölduð
	4 Álagsbeiting	▪ Sveigjanlegri reglur um álagsbeitingu
	5 Uppgjör eftirstöðva	▪ Uppgjör eftirstöðva skatta einfaldað
	6 Virðisaukaskattur	▪ Nútímavæðing laga um virðisaukaskatt
Eftirlit	7 Minniháttar starfsemi	▪ Einfaldaðar reglur um minniháttar starfsemi
	8 Vottun fyrirtækja	▪ Vottun til að gera eftirlit skilvirkara
	9 Einföldun eftirlits	▪ Einföld eftirlitsmál afgreidd með sátt
	10 Málsmeðferðartími	▪ Málsmeðferðartími stytur
	11 Eftirlit og rannsóknir	▪ Aðgreina betur eftirlit og rannsóknir

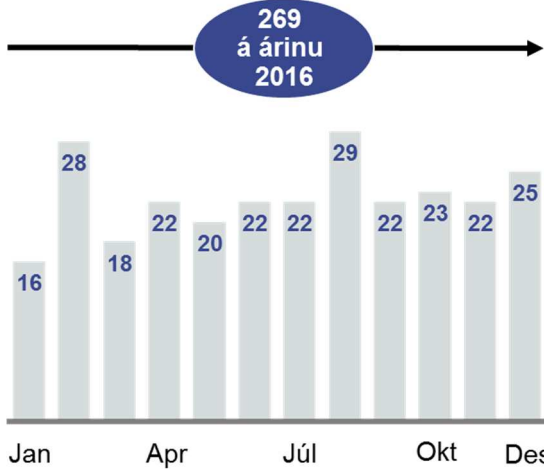
Lagðar eru fram ellefu tillögur um bætt skattskil og eftirlit

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Skattskil	1 Fækka innheimtudögum	▪ Innheimtudögum fækkað úr 269 í 12
	2 Þögn sama og samþykki	▪ Skattframtal teljist sjálfkrafa samþykkt
	3 Leiðréttingarbeiðnir	▪ Afgreiðsla leiðréttingarbeiðna einfölduð
	4 Álagsbeiting	▪ Sveigjanlegri reglur um álagsbeitingu
	5 Uppgjör eftirstöðva	▪ Uppgjör eftirstöðva skatta einfaldað
	6 Virðisaukaskattur	▪ Nútímavæðing laga um virðisaukaskatt
Eftirlit	7 Minniháttar starfsemi	▪ Einfaldaðar reglur um minniháttar starfsemi
	8 Vottun fyrirtækja	▪ Vottun til að gera eftirlit skilvirkara
	Einföldun eftirlits	▪ Einföld eftirlitsmál afgreidd með sátt
	Málsmeðferðartími	▪ Málsmeðferðartími stytur
	Eftirlit og rannsóknir	▪ Aðgreina betur eftirlit og rannsóknir

1 Innheimtufyrirmæli eru á víð og dreif í löggjöfni - þetta þarf að einfalda

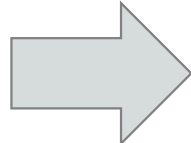
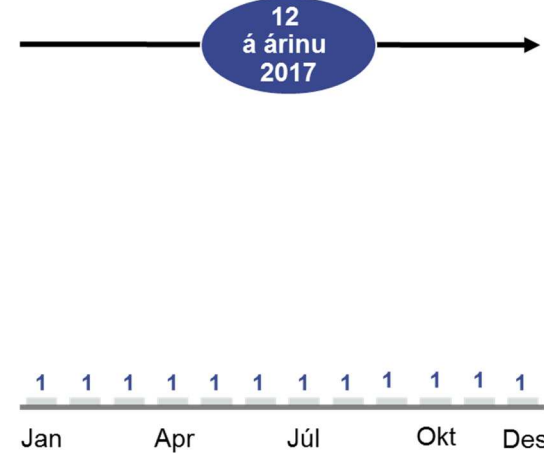
Innheimtufyrirmæli á mörgum stöðum í löggjöf

Innheimtudagar tollstjóra eru 269 á ári...

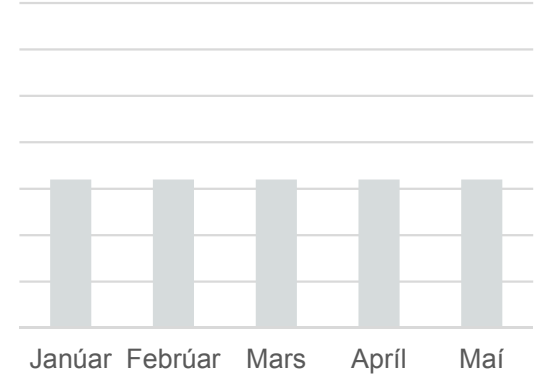
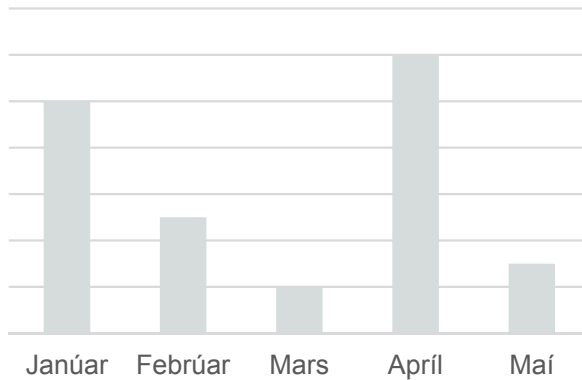
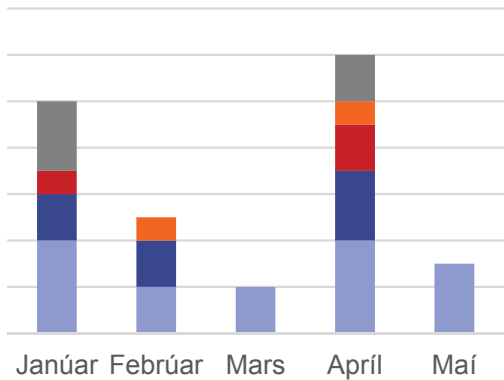

Ein samræmd innheimtulöggjöf

...það verður 1 innheimtudagur í mánuði

Gjöld dreifast á ólíka gjalddaga í dag – samræmd innheimtulöggjöf skapar möguleika á greiðsludreifingu

Lagðar eru fram ellefu tillögur um bætt skattskil og eftirlit

Flokkur	Tillaga	Lýsing
Skattskil	1 Fækka innheimtudögum	▪ Innheimtudögum fækkað úr 269 í 12
	2 Þögn sama og samþykki	▪ Skattframtal teljist sjálfkrafa samþykkt
	3 Leiðréttingarbeiðnir	▪ Afgreiðsla leiðréttingarbeiðna einfölduð
	4 Álagsbeiting	▪ Sveigjanlegri reglur um álagsbeitingu
	5 Uppgjör eftirstöðva	▪ Uppgjör eftirstöðva skatta einfaldað
	6 Virðisaukaskattur	▪ Nútímavæðing laga um virðisaukaskatt
Eftirlit	7 Minni háttar starfsemi	▪ Einfaldaðar reglur um minni háttar starfsemi
	8 Vottun fyrirtækja	▪ Vottun til að gera eftirlit skilvirkara
	Einföldun eftirlits	▪ Einföld eftirlitsmál afgreidd með sátt
	Málsmeðferðartími	▪ Málsmeðferðartími stytur
	Eftirlit og rannsóknir	▪ Aðgreina betur eftirlit og rannsóknir

7 Er minni háttar starfsemi einstaklinga raunverulegur atvinnurekstur með tilheyrandi fyrirhöfn og skyldum?

Skráning á launagreiðendaskrá og reikna sér endurgjald (laun) vegna vinnu við reksturinn

Greiða tryggingagjald og í lífeyrissjóð

Skráning á vsk skattskrá ef vsk skyld starfsemi og velta > 1.000.000 á 12 mánuðum

Skráning á gistináttaskattsskrá ef starfsemin er slík og er á vsk skrá

Færsla bókhalds og flóknari skattskil en hjá launamönnum

Minni háttar starfsemi einstaklinga

... hátt flækjustig og takmarkaðar tekjur ríkissjóðs

Umfang

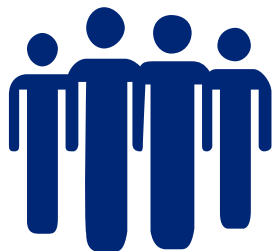
Velta < 3 m.kr.
17.000 einstaklingar
(6%)

Leigutekjur
9.200 framtöl
(3%)

Vsk skyld starfsemi
5.000 einstaklingar
(2%)

7 Einfaldar reglur þarf um minni háttar starfsemi einstaklinga - eftirlitsaðilar beini kröftum sínum að umfangsmeiri málum

Tillaga

Tekjur 2015:
14.485 milljónir kr.

Fjöldi 2015:
17.000 manns

Rekstrartekjur < 3.000.000

- Teljist til **almennra tekna** - almennt tekjuskattshlutfall
- Leyfður **40% frádráttur** frá tekjum vegna kostnaðar

Leigutekjur af skammtímaleigu

- Teljist **eignatekjur** - 20% fjármagnstekjuskattur
- Leyfður **20% frádráttur** frá tekjum vegna kostnaðar

+ Kostir

- Skýrar og einfaldar reglur sem auðvelt er að fylgja eftir
- Einstaklingar - minna utanumhald og auðveldari framtalsskil, greiðsla skatta af tekjum liggur fyrir um leið
- Skattyfirvöld - fleiri falli undir einföld framtalsskil og færri á vsk- og launagreiðendaskrá
- Einfaldari framkvæmd um það sem er í raun launatekjur

- Ókostir

- Öll starfsemi er sett undir sama hatt
- Möguleiki á frádrætti á móti þessum tekjum án þess að hafa borið kostnað
- Tilhneiging til að breyta launatekjum í verktakagreiðslur
- Samkeppnissjónarmið

Samantekt

- ✓ Tillögurnar eiga að **einfalda skattkerfið** og stuðla að **hagkvæmari tekjuöflun** ríkissjóðs
- ✓ Eru metnar út frá **framkvæmanleika** og **ávinningi**
- ✓ Eru **skýr leiðarvísir** og skapa grundvöll fyrir frekari úrvinnslu innan stjórnkerfisins

SJÁLFSTÆÐ VERKEFNISSTJÓRN
Samráðsvettvangs um aukna hagsæld